

Szerkesztőségi iroda:
Nagybeeskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybeeske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Mayer Jenő.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 32— K
Félévre — — — — 16— K
Negyedévre — — — 8— K
Egy hóra — — — — 2-70 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. :::
Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybeeskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 162. szám.

Szerda, július 18.

Oroszországban az offenzíva miatt nagy zavargások vannak.

Rotterdam, július 18. Délutáni távirat. A Daily News az oroszországi események szenzációs fordulatáról ad hírt. A nép állást foglalt az ideiglenes kormány ellen. Sok ezer főnyi felfegyverzett tömeg járja be Szentpétervár utcáit. Egész ezredek vonulnak fel vörös zászlókkal, amelyeken ilyen felírások vannak: Távozzon az ideiglenes kormány! Minden hatalom legyen a munkástanácsé! Ezen forradalmi lépés az erőltetett galicial offenzíva eredménye.

Stockholm, július 18. Délutáni távirat. Oroszországban újabb zavargások vannak az offenzíva miatt. A péterhofi tartalékegység katonái az offenzíva mellett tüntetőket szétverték, több tüntetőnek fejét puskatussal bevették. A Newski Prospekten a nép több automobilos csapatot szétkergetett. A Bolsevik párti ka-

tonák arra készülnek, hogy a kormány csapatai megtámadják őket.

Kopenhága, július 18. Délutáni távirat. Szentpétervárott a munkástanács egyik állandó bizottsága ideiglenes orosz parlamentnek nyilvánította magát. A bizottságnak 256 tagja van. A dumát feloszlattnak deklarálták. Kimondották, hogy az orosz nemzetgyűlés egybehívásáig ők végzik a népképviselő munkáját.

Szentpétervár, július 18. Délutáni távirat. A külügy és postaügyi miniszterek tegnap visszaérkeztek Kievből. Azonnal összeült a minisztertanács, amelyen beszámoltak az ukrainakkal kötött megállapodásról. A polgári miniszterek tiltakoztak a megállapodás ellen és miután a szocialista miniszterek ragaszkodtak a kievi egyezményhez, Singarev, Manojlov, Rachovszkoj herceg és Stefanov miniszterek lemondottak.

egész biztosan és idejében meghozza nekünk a sikert. Kérem tegyen meg mindent a békejavaslat elfogadásának megakadályozására.

Hindenburg a háború folytatásáról.

Berlin, július 18. Délutáni távirat. Szombaton a nagyvezérkar épülete elé nagyszámu tüntető vonult, akiknek Hindenburg ezeket mondotta:

Ki kell tartanunk, mert különben ellenségeink megsemmisítenek bennünket. Ezért jó lesz óvakodni olyan kedvrontóktól, mint amilyenek a ti soraitokban is vannak, mert ők artanak legjobban a hazának.

A angolok felgyújtottak két zátonyra jutott német hajót.

Amsterdam, július 18. Két német hajó kedd reggel Bergentől két kilométernyire zátonyra jutott. Tizennégy angol torpedóüldöző ágyuzni kezdte őket. Később a hadihajók egy része eltávozott, csak kettő maradt vissza, amelyek a német hajókat felgyújtották, azután eltávoztak. Nemsokára azután holland hadihajók jelentek meg és a német matrózokat megmentették.

A háború legújabb hírei.

A mai hivatalos jelentés.

Budapest, július 18. Délutáni távirat.

Kalustól délre hadseregbeli horvát csapatok és bajor zászlóalj újabb támadásban a tegnapi kivívott sikerüket egy Novica melletti magaslat elfoglalásával gyarapították. Kalustól keletre a Lomnica balpartjának megtisztítását befejezték.

Különbösen a harcterek egyikén sem volt jelentős esemény. — A vezérkar főnöke.

A sajtószállítás esti jelentése.

Budapest, július 18. A sajtóhadiszállásról jelentik kedd este:

Kelétgaliciában további tért nyertünk.

A Wolf-iroda esti jelentése.

Berlin, július 18. A Wolf-iroda jelenti kedd estéről:

Nyugaton a Maas balpartján harcok voltak.

Keleten nem volt nagyobb harci esemény.

A román hadsereg offenzívába kezd.

Lugano, július 18. Délutáni távirat. A párisi Agance Balkan jelenti:

A román hadsereg Bruszilovval történt megállapodás értelmében támadásba készül átmenni. A román katonák állítólag kitűnő kondícióban vannak.

A pétervári gárdaezredet feloszlatták.

Stockholm, július 18. Délutáni távirat. A szentpétervári gárdaezred megtagadta a frontra indulást elrendelő parancsot. Az ezredet ezért feloszlatták.

Tirpitz nagy admirális a birodalmi gyűlés békejavaslata ellen.

Berlin, július 18. Délutáni távirat. Tirpitz nagyadmirális a következő táviratot intézte Bassermannhoz a liberális párt vezéréhez:

Örömmel olvastam a lapokban, hogy a nemzeti liberális párt tradícióhoz hiven nem fogadta el a békejavaslatot, amely befelé és kifelé egy-

aránt vezetés és taktikailag elhibázott lépés, különösen akkor, ha valóban kárterítés nélküli kékét akarunk. Éppen akkor fordítva kellene cselekednünk. Nem szabad ilyen békére törekednünk, hanem tartani kell magunkat azon bizakodó kijelentésekhez, amelyeket Hindenburg tett.

Olyan békére kell törekednünk, amely jövőnkét, különösen munkáságunk jövőjét nem veszélyezteti. A tengeralattjáró háborúnak rendületlen folytatása nem ma vagy holnap, de

Az angol királyi család nevének megváltoztatása.

London, július 17. A Reutter-ügynökség jelenti:

A király által mára egybehívott titkos tanács mai ülésén elhatározta az angol királyi ház nevének megváltoztatását.

London, július 18. Délutáni távirat. Reutter-jelentés.

Az angol király a tegnapi titkos tanács ülésén a Windsor nevet vette fel.

A volt orosz cár megszökött a fogságból.

Kopenhága, július 18. Délutáni távirat.

Tegnap elterjedt annak a híre, hogy Miklós orosz cárnak sikerült a hozzája hű tisztek segítségével elmenekülni. A volt cár egyelőre Finnországba ment, ahol elrejtőzött. A szökésről a legpontosabb részleteket beszélnek. Hivatalos helyen erről mitsem tudnak.

Az olasz szenátus nyári szünete.

Zürich, július 17. Az olasz szenátus megkezdte nyári szünetét. Az ülés berekesztésekor az elnök rámutatott arra, hogy Oroszország feszült várakozással kíséri az orosz sereg akcióját.

Az új német kancellár.

Michaelis dr. a német birodalom hatodik kancellárja. Elődei: Bismarck herceg, Caprivi gróf, Hohenlohe-Schillingfürst herceg, Bülow herceg és von Bethmann-Hollweg voltak — ő az első polgári kancellár Németországban.

Michaelis 1857-ben született a sziléziai Hainauban. Tanulmányait Borszlóban végezte és 1879-ben állami szolgálatba lépett. 1885-ben a tokiói német jog- és államtudományi főiskolán magántanár lett. Ott négy évig működött s újra visszatért az állami szolgálatba, 1891-ben Schneidemühlben államügyész, majd kormánytanácsos Trierben és Arnsbergben. A hivatalnoki ranglétra megjárása után 1909-ben a pénzügyminisztérium helyettes államtitkárává nevezték ki. A háború kitörésekor az ujonnan szervezett gabonaközpont élére került, ahol a népnek kenyérrel való ellátását szervezte és páratlan tevékenységével és energikus intézkedéseivel nagy érdemet szerzett magának. Utóbb az ő indítványára megszervezték az

élelmezőbiztosi intézményt és ő lett a porosz élelmezés állami biztosa. E minőségében nagy feltűnést keltett a birodalmi gyűlésen március 7-én mondott beszédével. Azt hangoztatta főként, hogy a nehéz viszonyok közepette köztös figyelmet kell fordítani a gabonatermeszre és az élelem és takarmány épségbentartására. Leszögezte, hogy ezt a feladatot hűen fogja teljesíteni és mindig a népet tartja elsősorban szem előtt és semmi mást.

A Berliner Tagblatt ezírja az új birodalmi kancellárrol: Dr. Michaelis erős karatú, erélyes embernek mondják. Ezeket a tulajdonságait meg kell mutatnia a birodalmi gyűlés parlamentarizálásánál, valamint a birodalom újjáalakításánál.

A Lokalanzeiger idézi dr. Michaelis-nek az országgyűlés március 7-iki ülésén tett következő kijelentését: Nem vállalom el olyan hivatalt, amely életlen kardhoz hasonlít és nem is tartok meg olyan hivatalt, amely kardomat eltompíthatná.

Az oroszok kiűritették Kaluszt.

Budapest, július 18. A sajtószállásról jelentik:

Hétfőre virradóra az oroszok kiűritették Kalust és két kilométernyire keletre elfoglalták új állásaikat. A Lomnica vonal teljesen a kezünkben van, sőt Kalustól délre állásaink már átnyulnak a folyón.

Berlin, július 18. A Wolf-iroda jelentése szerint Kaluson kívül a Landstrantól keletre és Bodrovlanj keleti részén levő állásaink részei ismét birtokunkban vannak. A Kárpátokban is élénkebb a tűzharc.

Befejezték a vizsgálatot a Suffren elsüllyesztése dolgában.

Bern, július 18. A bresti polgári bírósághoz a Suffren sorhajó elsüllyesztéséről betérjesszített hivatalos jelentésekből kitűnik, hogy a Suffren 1916. évi november 26-án délelőtti kilenckor Berlinga szigetnél egy víz alatt tartózkodó buvárhajó süllyesztette el. A torpedólövés a löszerkamrát találhatta, mert a robbanás borzalmas volt. A hajóból csak néhány roncs maradt. A személyzet 648 embere, tisztje és legénysége köztük az egész törzskar eltűnt a hullámokban.

Angol hajók gránátjai holland területre csaptak.

Amsterdam, július 17. Megállapították, hogy a német szállítóhajókat megtámadó angol hajók az S. 67. és S. 83. jelzésű viselték. Az angol hadihajók gránátjai többször holland területre csaptak le, sőt a bergeni német internált táborra is. A hivatalos vizsgálat folyamatban van.

Orosz miniszterek távozása.

Szentpétervár, július 17. A Reutter-ügynökség közli:

Singarev, Maneilov és Dacovszkoj herceg miniszterek lemondtak. Propopovicsot kereskedelemügyi, Csernovszkyt kultuszminiszterre kinevezték.

Ausztria tőlünk akar szentet

Bécs, július 18. Serényi Béla gróf kereskedelemügyi miniszternek egy újságíró előtt tett azon kijelentése, hogy Magyarország idején szénellátása jobb lesz mint a tavalyi, Langhau képviselő az osztrák pénzügyi bizottság ülésén arra sarkalja a bizottság elnökét, hogy a magyar kormányval keressen érintkezést tekintetben, hogy a Németországból Magyarországra érkező szénmennyiséget a sokkal kedvezőtlenebb helyzetben levő Ausztriának juttassák, mivel a román betörés által megbénított magyarországi üzemek ugyanis ismét teljesen üzemképesek. A közmunkaügyi minisztérium vezetője megígérte, hogy a magyar kormányval érintkezésbe lép.

HIREK.

Hivatalos jelentések július hó 17-ikéről. A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harcstéri eseményekről:

A vezérkar főnöke jelenti:

Keleti harcstér:

Német és osztrák-magyar csapatok nyomásának engedve tegnap az oroszok kiűritették Kalust és a Lomnica nyugati partját. A szövetséges csapatok utánuk nyomultak, Kalustól délre helyenkint erősebb harcokra került a sor. Horvát zászlóaljakkal ellenállásán hat tehermentesítő orosz előretörés megihusult. Novicánál tért nyertünk, egyébként a keleti harcstérről nem jelenthetünk újságot.

Olasz harcstér:

A Colbriconon egy olasz akna felrobbant. Rohamcsapataink megszállották a tölést.

A német nagyhódadiszállás jelentései:

Nyugati harcstér:

A tengerparton az angolok egész napon át tartó élénk tüzelés után Lombardsydenál ismét támadtak, de visszavertük őket. A Nord-schottától Varnetonig terjedő arcvonal mentén a tüzérségek harci tevékenysége jelentékeny erőre fokozódott és a Scarpe két partján is élénk volt. Messinessnél, Hulluchnál, Gavrellesnél, Bullecourtánál és St. Quentinől északra megihusultak angol felderítő előretörések.

A német trónörökös hadserege: A Laon—Soisson-i ut mentén délelőtti egy hannoveri ezred rohamcsapatjai tüzrajtaütés után utászok kíséretében benyomultak a franciák vonalaiba, felrobbantották a fedezékeket és árokgyukát, azután számos fogolylyal és géppuskával tértek vissza árkaikba. Courtesonnál a tegnapi hajló éjszakán rajtaütéssel a franciák állásának egy további darabját foglaltuk el. A foglyok száma ezzel ezen a szakaszon több mint 450 franciára emelkedett. Kevéssel a sötétség beállta előtt az ellenség meglepetésszerűen igen erős tűz alá vette a Malval és Gerny között fekvő állásainkat, majd erős sűrű tömegekkel végrehajtott támadás következett ezellen az arcvonal ellen, amely tűzünkben és közelharcban az ellenség igen súlyos veszteségével összeomlott. Mindegyik korábban elfoglalt állás szilárdan megmaradt a bevált keletporosz hadosztály birtokában. Reimstől északra a Bois Soulaistól délre az ellenségnek tőlünk elfoglalt állások ellen intézett előretörése balul végződött. Egy másik előretörést védőtűzünkkel nyomtunk el. A Poel-hegyen és a nyugati Champagneban elkezdett kézigránát harcokban sikerült a thüringiaiaknak a franciákat régi állásunk legutolsó darabjából is kiűzni és több ellentámadást visszaverni. A Maas balpartján igen heves tüzérségi tűz indult meg a 304-es magaslat és a csatlakozó vonalak ellen. A francia árkokra és készült állásokra irányzott megsemmisítő tüzelésünk elfojtotta az ellenséges támadást, csak kevés ember tudott az árkokból kijutni. Délben a tűzharc újra fokozódott.

Albert württembergi herceg hadserege: Nem volt különös esemény.

Repülőink 5 repülőgépen kívül kötött léggömböt is leterítették.

Keleti harcstér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Rigánál, Dünaburgnál és Smorgonnál tart az élénk harci tevékenység. A Narajovka mentén kitisztult időben erősebb volt a tűz mint az utóbbi napokban. A Dnyesztortól délre rajnai ezredek elfoglalták a Kalustól északra fekvő erdővidéket. Mivel nyugatról is német erők nyomultak előre, az oroszok kiűritették a várost és sietve a Lomnica déli partjára vonultak vissza.

József főherceg vezérezredes arcvonalán és Mackensen vezértábornagy hadseregejének nincs lényeges jelenteni való.

Macedon arcvonal:

A helyzet változatlan. — Ludendorff.

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZINHÁZBAN.

Telefon 330.

Szerdán, július 18-án két előadás: fél 7 és 9 órakor.

Csütörtökön, július hó 19-én két előadás: fél 7 és 9 órakor.

Mimoza asszony áldozata.

Dráma 3 felvonásban. A főszerepben Clara Wieth.

A néger. Mesés vígjáték 2 felvonásban. A főszerepben a közkedvelt Teddy.

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Csütörtökön, július 19-én egy előadás, este fél 9 órakor, rendes helyárral

A szerelem győzelme

Dráma 3 felvonásban.

Kalapos Luiza.

Vígjáték 2 részben. Főszereplő Mórić.

Eisőrangú cigányzenekar kíséret.

Helyárrak

Mérsékelt: páholyülés 80 f., I. hely 70 f., II. hely 60 f., III. hely 40 f.
Rendes: páholyülés 120K, I. hely 1—K, II. hely 80 f., III. hely 50 f.

— **Eljenzés.** Remény Sándor főkönyvelő, tartalékos tiszthelyettes eljegyezte *Hanka* Karolát.

— **Halálozás.** Mint igaz részvétellel értesülünk, báró *Pászthory* Árpád cs. és kir. kamarás, f. hó 17-én 85 éves korában meghalt. *Pászthory* báró mint nyugalmazott honvédőrnagy hosszú éveket töltött városunkban és itt az egész város közönsége általános tisztelettel vette körül, úgy hogy halála a legszélesebb körben kelt mély részvételt. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Báró *Pászthory* Árpád és neje született *Grotte* Heloise, báró *Pászthory* Lipót és neje szül. *Banczyk* Aranka, báró *Pászthory* Riza, báró *Pászthory* Imre és neje szül. *Csányi* Mária, báró *Pászthory* Olga és számos rokonaik nevében mélyen szomorodott szívvvel jelentik, hogy felejthetetlen szeretett apjuk, illetve após, nagypapa és rokon alsó- és felső-pásztori szentegyházaskalvi és lengyeltői báró *Pászthory* Árpád cs. és kir. kamarás, nyug. honvédőrnagy, f. évi július hó 17-én életének 85-ik évében, a halotti szentségek átjatos felvétele után az Urban csendesen elhunyt. A meghaldodult földi maradványa f. évi július hó 18-án d. u. 4 órakor fog a róm. kath. valás szertartása szerint beszenteltetni és a róm. kath. temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise-áldozat f. hó 20-án d. e. 8 órakor fog az Egek Urának bemutatattani. Nagybecskerek, 1917 július hó 17-én. Áldás és béke lengjen hamvai felett!

— **Vidéki hírlapírók gyűlése.** A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége Szávay Gyula elnöklete alatt vasárnap igazgatósági ülést tartott. A gyűlés első része Tömörkény István emlékezetének volt szentelve, aki a Szövetségnek egyik alapítója, 2 évtizeden át igazgatósági tagja és szegedi ügy. alelnöke volt. Emlékét megható szavakkal Szávay Gyula elnök méltatta s az igazgatóság a diesőségben elköltözöttnek emlékét az egyesület történetkönyvébe való beírás mellett külön ünnepélyesen is megörökítette azzal, hogy nevére örök alapítványt tett és arcképét a Szövetség ülésterme számára megfestette. Nagy lelkesüléssel vette tudomásul ezután a gyűlés elnök beszámoló beszédét arról, hogy sikerült a Szövetség számára Budapesten előnyös vétellel házat vásárolni, melyben nemcsak a Szövetség hivatali helyiségei méltóképen elhelyezhetők, de amelyben emellett már most mód nyílik a vidéki újságírók egy rég óhajtott szociális intézménynek, a tagok igényeit kielégítő társas-otthonnak megvalósítására. Ebben a Szövetség tagjai fokozatosan kifejlődő pensió-szerű saját berendezéshez jutnak. A Szövetség tagjai számára létesítendő tátrai és bala-toni üdülőhelyek („Sajtószállás”) érdekében

folytatott gyűjtés a szegedi újságírók 1640, a pozsonyi újságírók 1150 és Győr vármegye 1000 koronás adományával, a gyűlés napjaink 48.200 koronára emelkedett, melyben az előző miniszterelnök által az Orsz. Hadsegélyző Bizottság utján adott 5000 kor. is benn foglal-tatik. Elnök bejelentette, hogy ugy a tátrai (Bártfa), mint a balatoni üdülőház ügyében sikerült a tárgyalásokat jól befejezni, úgy hogy ez a két létesítés, valamint a budapesti házvétel ügye is a legközelebbi közgyűlés jóváhagyása alá kerülhet. E közgyűlést szeptember hó 9-ikére tűzték ki, dr. Fenyves Fe-renc titkár a folyó ügyeket referálta ezután. Tekintettel a Szövetség adminisztratív és gazdasági ügyellátásának ekként Budapesten meg-sűrűsödő teendőire, a Szövetség a vezetés szerveit megerősítve kiépíti s budapesti tit-kárrá Benedek Árpád szerkesztőt, gazdasági ügyvezetővé Gallovich Jenő hírlapírót választja meg. Állandó műszaki tanácsadóul Robelly Aladár műépítést kérte fel, kinek egyszerű smind eddigi kiváló szolgálataiért hálás közö-netét nyilvánította. Ezután a segélyezési és tagfelvételi kérelmeket intézte el. Új tagjai sorába beiktatta dr. Balasa Ármín főszerkesztőt (Szeged), ifj. Balassa József hírlapírót (Szeged), dr. Polcz Radó (Kolozsvár), dr. Her-mann Károly (Szabadka) és Jeszenszky Dezső (Igló) hírlapírókat. ülés után a jelenlevők meg-szemlélték a Szövetség számára megvásárolt szép 3 emeletes épületet

— **Adomány.** A bánlaci főszolgabíró la-punk utján 20 koronát küldött a nagybecs-kereki vöröskereszt egyletnek Az összeget ren-deltései helyére juttattuk.

— **Az 50 koronás bankjegyek bevonása.** Az Osztrák-magyar bank főtanácsa és a mo-narchia két kormánya kimondotta az 50 ko-ronás bankjegyek bevonását. E szerint a most forgalomban lévő, 1902. évi január hó 2-áról keltezett 50 koronás bankjegyek az Osztrák-magyar bank fő- és fiókjintézetinél 1919. évi július hó 31-éig szolgálatatandók be fizetékép vagy átváltás végett, úgy hogy e bankjegyek bevonásának végső határideje 1919. évi július hó 31-e. Ettől az időponttól kezdve e behi-vott bankjegyeket az Osztrák-magyar bank fő-és fiókjintézetei már csak átváltás végett fo-gadják el.

— **A városi mozi naponta szép és érdekes** filmekkel szórakoztatja a nagyszámu közönsé-gét. Ma szerdán és holnap csütörtökön a gyö-nyörű tájfelvételekben gazdag nordisk drámát: *Mimozsa* asszony áldozatát mutatják be. Leg-közelebb bemutatásra kerül: „A nagymama” *Blaha* Lujzával a címszerepben, továbbá *Bor-os* és *Sajó* modern kabaré társulatát jelzik a falragaszok.

— **Hát- és derékfájásnál, gyomor és has-görcsökre vajú hajlandóság** esetén a termé-szetes „*Ferenc József*” keserűviz használata erőlködés nélkül szabályszerű széketlet hoz létre. kielégítő emésztést teremt, csökkenti a gázak meggyülemlesét s a beteges jelenségek megszűnését eredményezi.

A nők választójoga

egyhangulag a

Diana

puder és krém mellett nyilatkozik meg, mert e két szer a női szépség egyedüli biztosítéka. Próbadozoz kor. 1— Nagydoboz „ 250

Mindenütt kapható!

Honvédek.

Irta: *Funder Frigyes dr.*

— A Torontál eredeti tudósítása. —

Sajtószállás, július 14

Kosztanyevicától délre a 10. isonzói esata előtt egy messze előreugró, zsákalaku öböl volt az állásunk, amelyet katonáink a község nevének illő elnémetesítésével „Hundsloch”-nak (Hudilog) kereszteltek. Mert igazán kutya-szorító is volt, az arevonainak ez a sajátságú szabálytalansága, melyet csak a vonalnak a szivós védelem miatt való megmerevedése magyarázhatott. Nem szívesen adunk föl itt a Karszton egyetlen lépésnyi területet sem; így maradt meg ez a hudilogi zsák is úgy, hogy a harcok közben kialakult, előretolt bástya a Karszt körengetegében. Az ellenség előlről és ugyanakkor jobbról-balról odanyo-mult, félívben körülzárta az állást, amely éj-szakánként olyan volt a világító röppentyűk fényében, mint egy vészterhesen égő felkör. Ott, ahol a zsák előreugrott Kosztanyevica felé, a 220-as magaslaton az egész tavaszon át a 10. isonzói esatáig a 12. honvédgyalog-ezred állt előlről, hátulról és az északnyu-gati szárnyról zuhogott az olasz gránátok kereszttüze és sokszor a gyakorlott fül is alig tudta kiokoskodni a hang irányából, hogy ellenséges ütegtől jön-e, vagy a mienktől? A kömezőn egyik lyukat a másik után furtak a 12-es és 28-as olasz acéltömegek. Az ördög öreganyja ugyancsak ropta itt a táncot min-den éjszaka. De a 12-es honvédek nyugodtan türték a vad játékok, sáncot ástak és dolgoz-tak, lőttek, szurtak, danoltak és meghaltak e halálmezőn, már ahogy a sors kívánta tőlük. Egyik ilyen karszti éjszakán, amikor megint láthatatlan hatalmak vad zenebonája dult, a levegő füttyült, robbant és a föld óriások lép-teitől döngött, a 10. esata alatt a 12-eses vo-nalába kerültem. Mint ércből vágott oszlopok, úgy álltak őrt a szatmáriak az árokban. A le-vegőben örjngve ugráltak a világító röppen-tyűk, sokszor egész szőlőfürtökben lógtak a fejünk fölött. Odaát mintha megtébbolyult volna egy taracküteg. Hihetetlen, mennyi acélt és tüzet okádott. A szatmáriak már a futóárko-kon dolgoztak, amiket az ellenség szétcsépe-elt. Meggönyvedve álltak ott az éjszaka homá-lyában, idegen földön, olyan ország kősvi-la-tagában, amelynek néhai lakói, nyelve, sziklá-i és pusztaságai vadiidegenek voltak nekik, a dus magyar föld fiainak. Tán még iskolai em-lék se füzte őket veszendő szálaival a szlovén Karsztnak e szomorú, meggyötört földjéhez. De azt az egyet tudták: ez is egy darabja a hazának, ezzel is a hazát védik, a hazát tá-gabb értelemben, egy darabja ez a hatalmas, nagy összetartozásnak, amelyben az ő otthoni nyugó, kalászokkal szegett falvaik sorsa el van jegyezve e panaszos, vérző kömezővel. Csak ez összetartozásnak öntudatos felfogásá-ból teremhet az a büszke, erős hűség, amely-lyel az egyszerű honvéd ott a Karszton min-den követ, minden bokrot megvédelmez.

Egyik kaverna sziklatorkában hálásan, el-ragadtatva szorított meg egyiknek a kezét. If-jusága dacára arca megszurkult már itt a nedves szakadék hosszú heteiben, de minden vonása csupa bizalom és erő.

— Sok mindent megtanultunk mi Ausztriá-ban. A vidékeket, a beszédet, a hős ezrede-ket és a tengert, amely közösen a miénk, mind a ketten meghalnánk, ha az egyikünk elvesztené. Már ezentul mi jobban megértjük egymást. Hiszen testvérek volnánk.

Olyan józanul mondta ezt, olyan magától értetődőnek. Fölöttünk a mozsarak vassal döfködtek a remegő földet, a halál járt fölöt-tünk és itt lenn a magyar harcok az élet programját hirdette...

(Folytatjuk.)

— **Könyveket a haretérrel Küldjünk** könyveket és folyóiratokat a haretérre. **A könyveket és folyóiratokat a Torontál-megyei Közművelődési Egyesület készség-gel továbbítja.**

Miként a jóbarát bajtól, veszedelemtől megóv, igazi házi áldás a valódi

Brázay sósborszesz

Ne fogadjunk el utánzatokat!

Ne fogadjunk el utánzatokat!

— Katonaotthon Temesvári-u. 1500. sz. a. nyitva minden nap d. u. 2—9 óráig.

— Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! Hadseregvezető Hivatal főpénztára, Képviselőház.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 9 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogadja el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetők.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esztétikai épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

Nyilttér.

E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Repcetermesztésért repce-pogácsa kiutalás.

A mai 90 koronás repceár mellett a repce termelése kiválóan előnyös. A Magyar Olaj- és Zsírpari Központ R.-T. mindazon gazdáknak, akik ezidén repcét termelni kívánnak hajlandó vetőmagot adni, a repcetermesztésért magas minimális árat biztosítani, szükség esetén előleget is nyújtani, valamint minden leszállított métermázsa repce után, a kormányrendeletileg megengedett legnagyobb mennyiségű, de legalább 30 kg repcepogácsát kiszolgáltatni.

Bővebb felvilágosítással szolgál a Magyar Olaj- és Zsírpari Központ R.-T. Budapest, VI., Vilmos császár-ut 33.

1008—1917. szám.

572—2.2

Árverési hirdetmény.

Szerbszentmárton községében két darab bika 1917. évi július hó 19-én d. e. 10 órakor nyilvános árverésen el fog adatni.

Szerbszentmárton, 1917. évi július hó 10.

Nadasky György s. k.
jegyző.

2763—1917. szám.

576—3.1

Hirdetmény.

Alulírott község előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy f. év július hó 1-én 1 drb 10 éves fekete kancaló hj. T, 1 drb 5 éves pejkanca ló, csill. hj. vágáshely, bitangásban találtatott.

Amennyiben jogos tulajdonosa f. évi július hó 29-ig nem jelentkezne, úgy nyilvános árverésen aznapon d. e. 10 órakor el fog adatni.

Aracs, 1917. évi július hó 13-án.

Aracs község előljárósága.

Keresek

egy 3—4 szobás lakást,
lehetőleg a belvárosban,
esetleg csak a háború
tartamára.

Cím a kiadóban.

Versecz thjf. város rendőrkapitánysága.
6437. rk. — kig. 1917. 577—1

Vásár-hirdetmény.

A verseczi „Pantaleon” országos vásár a m. kir. miniszterium 1933—916. eln. számú rendeletének 2. §-a értelmében nem a rendes keretek között, hanem 1917 július hó 29-én és pedig állat- és kirakóvásár egy és ugyanazon napon fog megtartatni.

Marhát csak nappal és pedig reggeli 6 órától este 5 óráig szabad felhajtani.

Kereskedők és iparosok kötelesek iparigazolványukat magukkal hozni és kívánatra felmutatni és különösen figyelemzettem a közönséget, hogy a kocsik elé befogott lovak és szarvasmarhák is szabályszerű marhalevelekkel látandók el, mert marhalevél nélkül a vásártérre kocsik elé fogott állatok bebocsájtatni nem fognak.

Magyar, német és szerb
nyelven beszélő ügyes

elárusítónő

s egy megbízható

üzleti kifutóleány

azonnal felvétetik

Frank Lajos

férfi- és női-ruhaárúházában
Nagybecskerek.

Eladó szőlő- és szántóföld!

Néhai Puskás József és neje Kiss Etel hagyatékát képező, Szeged-külterületi 10100. sz. betétben foglalt, Szent-Mihálytelek közelében, a „Delelő” dűlőben, a Maty-éren innen 4 darabban fekvő, összesen 4 kat. hold 841 □-öl fekete szántóföld; — továbbá a Szeged-külterületi 13300. sz. betétben foglalt, Feketeszl kapitánysági 152. tanyaszám alatt fekvő ingatlan, mely áll 9 kat. hold 1088 □-öl szántó és részben szőlő homokföldből, a rajta levő gazdasági épületekkel együtt 1917. évi július hó 25-én délelőtt 10 órakor Szegeden, a törvényszéki épület (Széchenyi-tér 4.) földszint 7. sz. szobában önkéntes bírói árverés útján eladatnak.

A fenti két jószágtest a fentjelzett napon, de külön-külön árvereztetik el. (A tanyán levő leltári ingóságok külön adatnak el.)

A bánatpénz letételére, valamint a fizetési módokat nézve a bíróságnál elfekvő eredeti árverési feltételek az irányadók. Az árverés egyéb feltételei Kuhn János kir. végrehajtó urnál (Széchenyi-tér 4.), vagy alulírott zárgondnoknál (Bárá Jósika-utca 21. sz.) tekinthetők meg.

Szeged, 1917. évi július hó 1-én.

Kirchenmayer János
zárgondnok.

Nyomdásztanoncul

legalább két középiskolát jó
eredménnyel végzett fő heti-
fizetéssel azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.

Rikkancsokat

felvesz

a Torontál kiadóhivatala.

Munkáslányok

azonnal felvétetnek

helyi nagyobb iparvállalatnál.

Hirdetéseket

jutányos árérti közöl a

„Torontál”

pol. napilap kiadóhivatala.

„Timisiana” hitelintézet Temesvárott

örökön elad, avagy haszonbérbe ad Torontálban,
Tógyéron a módos—dettai országot mellett, a gyéri
— vasutállomástól 5 kilométernyire egy tagban fekvő —

590 hold szántó-, kaszáló- és legelőföldet